

ЕПІЗОД 1

Хащі

Іра

Ми стоїмо на перехресті.

Вуличний ліхтар озорує світлом спокійний та незворушний погляд Ваньйо. Він схрестив руки на грудях. На нас уже чатували сутінки.

— Ти ж просто не хочеш, ну зізнайся! — кажу я. Моя спортивна сумка сповзає з плеча та стукає об асфальт.

— Це лише чергове змагання, яких ще буде безліч, не драматизуй! — знервовано заперечує Ваньйо.

Телефон у кишені не припиняє вібрувати — певно, тренер хоче дізнатися, де я тиняюся. Ми вже біля спортзалу, бетонний корпус височіє над землею. Уже звідси я відчуваю задушливий запах роздягальні.

— Від тебе вимагається лишень подивитися мій виступ, повболівати за мене, більше нічого. — Я благально дивлюся на Ваньйо, намагаючись бодай трішки зменшити прірву непорозуміння між нами.

Я багато тренувалася, готуючись до змагання, і мені так потрібен Ваньйо, щоб я змогла вибороти медаль, адже достатньо самої думки, що серед тих напружених обличчя глядачів на трибуні є і його — і мені це подарує спокій. Просто його присутність.

Ваньйо зітхає, риси його обличчя наче застигли, а от у мене вже почало калатати серце. *Ну, давай же, погоджуйся, будь ласка...*

Я знаю, що без його присутності я втрачу землю під ногами й зал перетвориться на величезну хитку помостину. І як мені тоді сфокусуватися? Мої руки так спітніють, що під час найскладнішого оберту в програмі вільних вправ мої руки зірвуться з перекладини. Я впаду і...

— Якщо ми близнюки, це ще не означає, що нам повинні подобатися однакові речі. — Ваньйо намагається промовити це м'яко, та все одно мені чутно, наскільки його задовбали мої прохання.

Я починаю тремтіти, і клубок чимраз ближче підступає до горла.

— Тобі колись подобалась гімнастика.

— Так, *колись* подобалась.

На якусь мить розмова стихає. Вітер тріпає комір моєї спортивної куртки, чується лише гудіння ліхтаря. Ми продовжуємо стояти тут, біля залу. Як би там не було, я спізнюся.

— Іро...

Ваньйо робить крок мені назустріч, а я відсахуюсь від нього, наче страшний звір хоче мене вкусити.

— Залиш ці вибачення собі, — промовляю я, картаючи себе за те, що голос звучить так сльозливо. Просто коли йдеться про будь-що пов'язане з Ваньйо, я часом поведжуся дивно. — Просто йди додому! Сподіваюсь, я займу останнє місце. — Зціпивши зуби, я відвертаюсь від нього.

— Ух, як же ти мене дістала! — Ваньйо хапає мою сумку, з розмаху закидає її собі на плечі й прямує через дорогу до спортзалу. — Раз так, то вже посиджу, подивлюся!

Я поспішаю за ним. Тільки те й можу, що йти за ним і радіти, що він здався. *Але чи правильно це?*

Я спиняюся.

— Не треба, — схлипую я, — не хочу, щоб ти там був у такому настрої. Тебе ж більше не цікавить те, чим я займаюся.

Ваньйо потирає лоба.

— Окей, до біса все це, зараз уже точно. — Моя сумка знову падає на асфальт, ще гучніше, ніж перед цим. — Щоразу ці довбані істерики. Радій, що я взагалі провів тебе. Чорт забирай, Іро! Зроби нарешті щось самостійно!

Його обличчя більше не здавалося застиглим, натомість на ньому можна було побачити все його розчарування.

— Придурок! — кричу я. — Забирайся звідси, як ти й планував!

Це тригер для Ваньйо. Він ще раз махає рукою, наче хоче промовити: *«Кажи що хочеш, це не має значення»*, і різко розвертається.

Вітер розвіває його волосся. Він вдягнутий у темно-зелений бомбер, який ми обирали разом. Усе, що я відчула, це гнів. Я сильно стисла руки в кулак, до болю.

Ваньйо швидко йде через перехрестя. Наче на землі намалювали величезний хрест, і він став якраз на перетині чотирьох ліній.

Справа вилітає автомобіль, щойно Ваньйо перетинає першу смугу. Я пронизливо кричу.

Скрегіт гальм. Оглушливий удар. Ваньйо падає на землю. Дзвенять уламки. Тече кров.

І раптово усе стихає.

Знову чутно, як крізь густу темряву гудуть ліхтарі за моєю спиною.

А посеред вулиці на землі лежить мій мертвий брат-близнюк.

День 0, 9:15, дім

Я розплющую очі. ВАНЬЙО!

Крик застряг у горлі. Я хапаю ротом повітря, калатання серця розноситься по всьому тілі. Ваньйо!

І попри те, що всередині мене все перевернулось, я відчувала полегшення. Ось моя кімната, моє ліжко. Мені все просто наснилося. *Це був лише сон.*

Я витираю рукавом спітніле обличчя. Від поту навіть простирadlo стало вогким. *Це лише сон.* Маю повторювати це собі доти, доки остаточно не повірю.

Адже я пам'ятаю той вечір біля спортзалу. Це сталося два роки тому чи навіть більше. Ми насправді були там. Ваньйо і я. Ми насправді тоді сварилися. Але тоді він пішов зі мною і дивився змагання. Востаннє.

Я знесилено падаю на подушку і, занурена у думки, втуплюю погляд на малюнок мандали на стелі. Те перехрестя. Кілька інших слів, кілька інших рішень — і все могло б скластися інакше, будь-якої миті.

Покинь про це думати. Я відкидаю від себе всі гадки та встаю з ліжка.

Голова йде обертом, але за кілька кроків різкість зору повертається. Однак трохи настрою від сну переноситься у мій день.

Ще до тієї сварки біля спортзалу стосунки між нами змінилися. Зараз мені б і не довелося питати у Ваньйо, чи прийде він до мене на змагання, адже в той час він би зависав зі своїми друзками, смалив або чудив інші пацанські штучки. Він і до сьогодні не розказав мені, чому кинув гімнастику.

Іду у вбиральню, чищу зуби, одягаюсь, розчісую волосся і легенько підфарбовую вії. Кидаю поспіхом по-

гляд у дзеркало, перевіряючи, чи нормальний маю вигляд. Кажуть, у нас із Ваньйо однакові очі. Карі, із вкрапленнями помаранча.

Спускаюсь до кухні. Сходишки скриплять щоразу на тих самих місцях. З першого поверху мені в очі світить сонце, що аж боляче. Проте мені подобається ця ранкова атмосфера, яку воно створює. Промені відбиваються у скляних дверцятах кухонної шафи. Пахне сніданком. Мама перед виходом ввімкнула підігрів підлоги, адже знала, що хтось знов гасатиме по будинку босоніж. Тато дуже міцно спить після нічної зміни на фабриці.

Цокає годинник, тихо гуде холодильник. Я знаю, що впізнаю наш холодильник за цим звуком серед тисяч інших. Якби він був людиною, то це, певно, був би якийсь доброзичливий, але відлюдькуватий стариган.

Ваньйо вже сидить за столом і наминає свої пластівці. Шоколадні дропси з різнокольоровими кукурудзяними кільцями він зазвичай заливає молоком і змішує, бажано так, щоб воно змінило колір. Я усміхнулась — і як ця справа для нього ніколи не здавалася дурною.

— Привіт, близнючко, — з набитим ротом вітається Ваньйо.

— Доброго ранку, — відказую я, наповнюючи склянку апельсиновим соком і намазуючи тост джемом.

Я підсуваю стілець ближче до столу. Деякий час ми сидимо мовчки. Кімнату наповнює хрумкіт із його рота. Я не можу не засміятися від цих звуків.

— Чого гигочеш? — Ваньйо ковтає і відриває погляд від своєї тарілки.

Його очі набряклі після сну, а каштанове волосся, ще не намащене гелем, спадає йому на лоба. Стара розтяг-

нута футболка незграбно перекошена на один бік. Принт із Бартом Сімпсоном, що показує середній палець, вже почав обсипатися після багаторазового прання. Саме таким мені подобається мій брат. Це мій «домашній» Ваньйо. Зовсім не такий, як «шкільний» Ваньйо.

— У мене щось на обличчі? — Він розгублено витирає рукою підборіддя.

— Ні, все гаразд, — кажу я, — просто твоє жування звучало кумедно.

Він нахмурився.

— Ти якась дивакувата сьогодні, — промовляє Ваньйо. Мені видно, як пластівці перекочуються в його роті від одної щоки до іншої. Він мигцем кидає погляд на екран телефону, що лежить на столі біля тарілки з мюслі. — Маріо вже тобі писав? Не знаєш ще, чи треба нам його забирати?

— Не треба. Ми зустрінемося з ним на паркінгу, як і з рештою проектних груп.

— Ок, — коротко кидає Ваньйо і відштурхує від себе телефон.

Знову запанувала тиша. Я дивлюся повз його голову у вікно. Із клена перед нашим будинком уже почало опадати листя, вистилаючи траву осіннім килимком. Червоне і жовте. Мені подобаються ці кольори. Коли вітер хитає верхівку дерева, сонце затіває власну гру світла, кидаючи мерехтливі візерунки крізь вікна.

Багато чого змінилось у наших стосунках із Ваньйо відтоді, як я почала зустрічатися з його кращим другом, Маріусом. Хоч я і не впевнена, чи справа в Маріусі, чи в чомусь зовсім іншому. Стався якийсь перелом, і нас уже більше не можна назвати *Івана* — Іван та Іри-

на. Ми тепер не двоє близнюків проти всього світу. В одну мить кожен почав займатися власними справами. Нас навіть окремо запрошують на святкування днів народження. Буває, що ми приходимо на заняття у різний час, хоча, очевидно, маршрут до школи у нас однаковий. Тоді взагалі яким боком тут те, що ми з Маріусом тепер пара?

Я кидаю до рота останній шматок тоста з джемом. Жую, ковтаю.

— Варто прихопити кілька бутербродів? — питаю я. — Бо хтозна, скільки часу сьогодні триватиме проект-на робота.

— Так, дякую, візьми. Але без...

— Без масла. Знаю, — договорюю я замість нього. І чомусь мене це засмучує. Звісно, не масло, — він і раніше його не любив і точно не хотів мене цим якось зачепити, — а ситуація між нами в цілому. Жоден із нас не робить нічого, щоб ми знову стали *Іваною*.

Ми спакували наші рюкзаки, вийшли на вулицю і сідлаємо велосипеди. Я застібаю свою пухову куртку. Жовтень не такий уже й холодний, проте зустрічний велосипеду вітер буде зимним. Перш ніж почати крутити педалі, Ваньйо оглядається на мене через плече.

— Я радий, що ми разом беремо участь у проекті, хоча ваша з Маріусом парочка буде мене вибішувати. — Він глузливо посміхається куточком рота.

Я схиляю голову набік і дивлюся на нього.

— Навзаєм.

Ваньйо знову спрямовує погляд на дорогу й рушає.

Чорні смуги на рукавах його зеленого бомбера з плином часу стали тьмяними. Моє серце стукає глухо й сильно стискається в грудях. Я чую гудіння ліхтарів.

Ваньйо теж перевіряє карту. Поки він вглядається, у нього між бровами з'являється зморшка. Зрештою він схвально киває.

Ми рушаємо.

Певний час ми йдемо мовчки. Марк далеко попереду, Ваньйо за ним, я замикаю нашу компанію. Взуття хлюпає по землі. Його колір неможливо буде визначити, коли ми прийдемо додому. Повітря наповнює затхлий запах, мошкари стає більше. Я трушу головою, відмахуючись від неї.

Час від часу вони вдвох зупиняються, звіряються з картою, а потім продовжують рух. Ніхто не питає моєї згоди, особливо Марк, який, певно, воліє просто мене ігнорувати.

День 0, 14:56, хащі

Ми все ще оточені болотами. В'язка вода, обрамлена чорнотою, розповсюджує відчуття тягучої вогкості. Воно повзе по моїх ногах, наче намагаючись моє тіло про щось попередити.

Я вдивляюся в нерухому поверхню води. Над нею звисають висохлі переплетені між собою гілляки. З плином років вони повністю віддалися на поталу хаосу. Віття, наче щупальця, тягнеться до неба, борючись за світло. Блукає усіма можливими шляхами, але в підсумку — лише плутанина.

Як і в нас.